

MŪSU KELIAS

№. 29 (38)
1946. VII. 25.
II METAI

Laikraštis lietuviams

Kacatininko vardas ipareigoja

Niekas neužginčys, kad kacatininko vardas yra garbingas. Žmogus už savo politinius, prieš nacių politiką nukreiptus įsitikinimus sėdėjęs ilgesni ar trumpesni laiką garsingose buv. Reicho koncentracinėse stovyklose, dažnai iš ten išėjęs su sužalota sveikata, toks žmogus, aišku, vertas ne tik tam tikros pagarbos, bet ir visokeriopos paramos. Niekas ir nesistebi, kad laimingieji, iš KZ-tų dar gyvi išlaisvinti kaliniai dažnai susilaukia tam tikros materialinės pagalbos iš sąjungininkų ir savųjų tautiečių pusės. Jiems noriai teikiama ir moralinė globa. Jie, sudarydami visą pasikrą, savitą nacių kategoriją, patys suprato reikalingą jungtis į tam tikrą organizaciją, kurios uždavinys būtų ne tik reprezentuoti kacatininkų visuomenės ir kitų organų aktyve, bet ir ginti savo teises. Šioji organizacija, sudaryta lietuvių kacatininkų pastangomis ir jau sėkmingai veikianti visose trijose vakarinėse zonos, mūsų manymu, turėtų susirūpinti, jei ligi šiol dar šiuo klausimu labiau nesidomėjo, vien svarbiu klausimu — kacatininko vardo orumo išlaikymu visuomenės akyse.

Juk kacatininko vardas ipareigoja. Jis garbingas vardas. Neveltui ir vienos organizacijos jubiliejiniam suvažiavimui, neseniai įvykusiame viename mieste, sudarant garbingą prezidentą, įvairių mūsų tituluotų visuomenės veikėjų, ypač tie, kurie buvo KZ-uose, buvo prie stalo kviečiami, pirmiausia nurodant kacatininko varda, po to tik juk mokslo laipsniai ar šiaip užimama vieta. Tuo buvo norima pabrėžti, kad kacatininkas yra pagarbos vertas žmogus, pagaliau, žmogus, nešas garbę ir pačią organizacijai. Kai kas net bando ir savos organizacijos vertingumą matuoti šiuo moderniškuoju masiu — juo ji esanti vertingesnė, juo daugiau jos veikėjų bus perėję per KZ.

Tačiau čia norima nurodyti ne tiek į, atrod, daugeliui aiškų kacatininko vardo garbingumą, kiek į ką kuriuos reiškinys, kurie visuomenės akyse gal kiek ir žemina tą garbingą vardą, taigi verta rasti skubių bei sėkmingų priemonių užkirsti šioms reiškiniams kelia.

Nepaslapstis, kad Vokietijos KZ-uose, ypač prieškapituliniais metais buvo atsidūrę labai daug pačios Vokietijos ir jos okupuotų kraštų ne tik politinių nacizmo priešų, bet ir dalis tikrųjų nusikaltėlių, turėjusių reikalų su kriminalinio pobūdžio dalykais. Kaip prisimename, kai kurie Lietuvos kalinėjimai buvo tuštinami, jų gyventojai — kriminaliniai nusikaltėliai buvo panaudojami įvairiems darams. Dalis jų ir Vokietijoje nešvengdavo slidaus kelio ir greit atsidurdavo vienam ar kitam KZ-tė. Atėjus išlaisvinimo valandai, ji išmūso ir KZ-tų gyventojais. Jie pasipylė po visą Vokietiją, jie dažnai pasirėšo ant rankovės, raištį su tokio ta KZ-tu pavadinimu ir kalnio Nr. 1, jie drąsiai (ir užtarnauti) lankėsi į įstaigas šio ir to sau prašydami. Ir mūsų kacatininkai — ir jo ir toks jau mažas skaičius — išėjo dažniausio kupini laisvės. Jie nesidėjo raištėlių ant rankovių, bet tai buvo ir nereikalinga. Mūsų visuomenės juos gerai daugiau ar mažiau pažįsta ir visuotiniai juos gerbia.

Tačiau, ir tai čia norime pabrėžti, lietuvių tremtinių visuomenė, į jos gausias stovyklas išbėgus ir gana daug kriminalinio elemento, dažnai, net ir per dažnai, operuojamo kacatininko vardu. Niekas nesako, kad jie nebūtų sėdėję KZ-uose. Ne vienas jų bus buvęs ir Dachau ir Buchenwalde. Tačiau dalis jų aiškiai buvo paprastų kalėjimų Vokietijoje ar net tik Lietuvoje svečiai. Ir šie ir anie dažnai garsiai mėgsta pasakyti:

— Aš — kacatininkas. Aš kentėjau, buvau pūdomas Dachau. Ar galite žina mane skriausti? — Arba:

— Man, kaip kacatininkui, privalote duoti geresnes gyvenimo sąlygas.

— Visai teisirgal, — atsakysime: — Tarnas, kaip kacatininkas, negali būti skriaudžiamas.

Tačiau šitai atsakant, reikia ir didelio apdairumo iš stovyklų vadovybių ir šiaip pasikrą menamų pusės. Reikia patirti, — o tai ne visuomenės įmanomas dalykas, — ar tas prantasyti ar reikalavimus statas, noro jo dokumentai ir byloja apie KZ praleistą laiką, ar jis iš tikrųjų tikrai yra buvęs politiniu kalinu, bet ne elinčiu kriminaliniu nusikaltėliu ar tiesiog viltuvu.

Bet čia mums į pagalbą atėina pats mūsų pilkasis stovyklinis gyvenimas. Jis dažnai mums atskleidžia uždangą ir pirštu prikišama nurodo:

JAV Valstybės kovoja dėl teisingos ir humaniškos taikos

Dešimties mėnesių taikings kovos rezultatas - liepos 29. d. taikos konferencijos sušaukimas

Šio suvažiavimo sukvietas iš Amerikos ir D. Britanijos pareikalavo labai daug kantrybės, diplomatinio veikimo ir materialinių vertybių. Byrnes, JAV užsienio reikalų ministras, grįžęs iš paskutiniosios Paryžiaus konferencijos, pareiškė, kad pasauline taika sukurti esą reikalinga nugalėti didžiulius nuomonų skirtumus, kurie kyla tarp Rytų ir Vakarų, taip pat reikalinga tolerancijos, kantrybės ir supratimo, ieškant geresnio ir norint tautai įgyvendinti.

Karas nesanti gera priemonė taikai organizuoti, nes jis esąs priežastis kitam karui. Todėl taikai organizuoti vartojamas taikusis būdas.

Kaip pasiseks taikos konferencija ir kaip iš viso seksis sukurti pasaulinę taiką, sunku nusakyti, nes prieš akis stovi gana didelės ir sunkios problemos, nuo kurių išsprendimo pareis Europos vienylpumas, ar suskilimas į du priešingus blokus.

Byrnes savo kalboje, pasakyoje per radiją, suminėjo visus tuos sunkumus, kurie buvo iš dalies (Triesto, kolonijų) nugalėti ir kurie dar laukia savo sprendimo — tai Vokietija ir Austrija. Vokietijos ir Austrijos problemų sprendimas, atrodo, bus nelengvas. Pagal Potsdamo susitarimą, pastebėjo jis, Vokietija ekonomiškai turinti būti administruojama vienišai. Dabar, vietoj to, ji esanti padalyta į keturias uždaras zonas ir dėl to kraštui gresiantis „inflacija ir ekonominis sutrikimas“.

Gen. McNarney busiančios tuojau pasiūstos instrukcijos, pagal kurias Rusija turėsianti pasirinkti vieną iš dviejų — bendradarbiavimą ar „ekonominį sutrikimą“. Instrukcijose būtų nurodoma išplėsti su viena ar keliomis kitomis okupuacinėmis zonomis bendradarbiavimą finansiniais, transporto, susisiekinio, prekybos ir pramonės klausimais. (Paskutinėmis žiniomis, ši akcija jau pradėdama įgyvendinti).

Toliau jis nurodė į tai, kad Rusija atmetusi Vokietijos 25 metams nuginklavimo planą, kurį buvo pasiūliusi JAV valstybės. Taip pat buvo atsisakyta pasirašyti sutartį su Austrija.

Austrijos klausimu nesutaroma todėl, kad, kaip žinoma, Sovietai pareikalavo pirmiausia pasalinti nacius ir sutarkyti Austrijos teritorijoje esančius tremtinius. Dėl šių pastarųjų Byrnes pareiškė taip: „Tremtinių problema ypatingai sunkiai išsprendžiama. Mes padėsime jiems sugrįžti į namus, jeigu jie to norės. Bet daugelis jų vengia grįžti namo, nes jie dėl savo politinių įsitikinimų bijosi mirties ar kalėjiminės bausmės. Mūsų tradicija — globoti politinius pabėgėlius — mums atseina brangiau, negu masinis šių žmonių išvarymas iš mūsų zonos. Jungtinės Tautos yra sudariusios komitetą, kuris rūpinasi šiuo klausimu. Mes ir toliau darysime visa, kas geriausia, kad rastume sprendimą.“

Toliau, kalbėdamas Austrijos reikalų, Byrnes pareiškė, kad „būtų tragedija, jeigu su Austrija taikos sutartis būtų užvilkinata tik dėl priverstinio bei laikino šių žmonių apgyvendinimo, iki jie galėtų susirasti sau tėvynę kituose kraštuose. Tiek per posėdžius tiek už jų mes stengimsis veikti, kad šiams karu suvargintame pasaulyje, vėl būtų sukurtos taikings gyvenimo sąlygos, kad kareiviai galėtų sugrįžti į savo namus, pas savo šeimą, ir kad mūsų kardinai būtų pakeisti į arklius. Karas padarė sunkias žaizdas, todėl mes turime dirbti taip, kad jos būtų išgydytos.“ Savo kalbą baigdamas, Byrnes pabrėžė: „Mes netikime tokia taika, kuri būtų paremta kerštu. Mes tikime teisinga, gallesnė ir malonia taika. Jeigu ją pasirinktume, tada tie žmonės, kurie mums buvo priešai, taps mūsų draugais. Mes turime tikėti teisinga taika ir prašyti Dievą, kad jis ją savo malone pasalinti suteiktų.“

Byrnes, be to, savo kalboje kelis kartus padarė priekaitų Sovietų Sąjungai dėl jos pralinios bendradarbiauti užtikšame Vokietijos atstatyme ir Austrijos taikos sutarties sudaryme.

Užklaustas, ar vokiečių militarizmas būsiąs panaudotas laidu kovoje tarp Rytų ir Vakarų ir ar nugalėtam vokiečių militarizmui vėl bus duota šansų dar skirti tuos du pasaulius? Byrnes atsakė: „Iš klausimą turi būti atsakyta nedviprasmiškai, nes dviprasmiškumas padidintų nepakeliamą įsitempimą ir spaudimą, kurių gero valios žmonės bet kur stengiasi atsipalaiduoti.“

JAV valstybių senatorius Vandenbergas, davęs laisvę Paryžiaus konferencijai, po ilgesnės kalbos pareiškė, kad „rytų komunizmas ir vakarų demokratijos galinės rasti bendrą pagrindą“.

Tėbūnie ir taip, jeigu tik tai prisimintose kalboje deklaravo JAV valstybių užsienio reikalų ministras James Byrnes.

Po tokių pareiškimų lieka dabar laukti susirenkančios taikos konferencijos ir dar kartą užsienio reikalų ministerių tarybos, kuri svarstys Vokietijos ir Austrijos klausimus.

minavimu, arba bent vadovavimu, kuriam turės nuslėnkti visos kitos valstybės.

Sandien mes matome, jog Sovietų Sąjungai ir vakarų kraštai jaučia vien kitais dideli nepasitenkinimą, ypač vakarai nepasitiki Sovietų Sąjungos gerais pareiškimais, kurie reiktūbina jai būti įvykdomi. Esant tokiam nepasitenkinimui, lieka antras kelias — vienas kurio nors valstybės ar valstybių grupės dminavimu bei vadovavimu priversti kitas atsisakyti nuo savo valstybės kai kurių suvereninių teisių ir prisidėti prie kolektyvinio saugumo.

Jei pasisektų pasaulinės valstybės arba kolektyvinio saugumo kurimas įvykdyti pasitenkinimą, žmonija būtų laimingesnė.

O jei teks pavartoti antroji tezę, tai čia gali iškilti dvi galimybės:

1) Iš baimės prisidėjimas ir atidarymas valstybės sienų bei imonių durų tarptautiniams kontrolieriams (nepanaudojant veto) arba

2) Jėgos pavartojimas, priverčiant nenonciniai prisidėti prie bendro saugumo.

Sis paskutinis kelias pasauly išsaugoti katastrofa, gal dar žiauresnė negu buvo iki šiol — būtų atominis karas. Šiuo atveju gali būti pavartota veto teisė ir tuo būdu priverčiamas likti prisidėti būti neteisėtai.

Paskutinis kolektyvinio saugumo organizavimo būdas, kaip matome, būtų neteisėtas, jei veto teisė nebūtų pašalinta. Su šia teise kiekviena didžioji valstybė gali užsvetiuti bet kokį veiksmą, nukreiptą prieš ją, nors ji savo veiksmu ir saugumui grėštų.

Kaip šis taikos organizavimo — kolektyvinio saugumo bei pasaulinės valstybės kurimo klausimas bus sprendžiamas, teks palaukti. Jo sprendimas turės palengva išsiskirti.

Kolektyvinis saugumas

Pasauly išsilgęs taikos ir ramybės. Didieji pasaulio politikai visą dėmesį rikiuoja taikos organizavimo kryptimi. Jie ieško būdų pastoviai taikai sukurti.

Praetalsis netolimas ir dabartinis motas rodo, jog taikai palaikyti nebeužtenka sudaryti tarptautinių sutarčių tarp suverenų valstybių. Toks tarptautinių nepuoliu ar draugiskumo sutarčių sudarymas neapsaugo agresingų užmačių ir net paties karo. Vokietijos Sovietų Sąjungos nepuoliu paktas, Lietuvos-Rusijos 1920 metų, Rusijos-Suomijos, Lenkijos-Vokietijos tarpusavio sutartis neapsaugo nei Rusijos ir Lenkijos nuo Vokietijos agresijos, arba Pabaltijio valstybių bei Suomijos su Lenkija — nuo Rusijos.

Sie faktai akivaizdžiai rodo, jog iki šiol vartotos priemonės pastoviai taikai išlaikyti nėra pakankamos, jos tiek terelalingos, kiek jos būna naudingos galingsnei valstybei.

— Štai tas — joks politinis kalnys, nors ir KZ buves. Ar nepakanka mėsti žvilgsnį į jo daromus žygius?

Taip, šie žygiai — puiki demaskavimo priemonė. Ir jie — ne taip retas reiškinys mūsų gyvenime. Štai vieno mėnesio didesnių stovyklų tik vieno mėnesio laikotarpyje įvyko du atsitikimai ir abiejų herojai — kacatininkai. Įvykis nr. 1 — visur save garsiai vadinąs kacatininku — ten kur metą ir buvęs, pasižymi triukšmavimu, girtavimu, muštinėmis. „Darbeliai“ seka „darbelius“, kol pasiekiamas finalas — girtų padėtyje daužomi langai, peiliu badomi lietuvių policijos pareigūnai ir herojus bebėgąs pagonaunamas vokiečių policijos. Įvykis nr. 2 — KZ sėdėję lietuvių piliečiaiš eiginai skaudžiai sumusę viena lietuvi, irgi kacatininką. Finalas — muškosis atsiduria „už grotų“. Ar lietuviškieji eiginai galėjo būti tikrosios nacių aukos, nukentėjusios dėl politinių įsitikinimų ar rezistencinės veiklos? Gerai pažindami ne didelio masto, bet vis dėlto negrynos sąžinės Lietuvos eiginų „darbelius“, mes čia drįstame paabejoti šių mūsų eiginų, kad ir kacatininkų, politiniais „nusikaltimais“.

Viena yra aišku — tikrai, ne kriminaliniais „darbeliais“ susitęsusių kacatininkų pažinai iš jo elgesnio iš darbų. Taurusai kacatininkas dažniausiai tik reikalauja spiritiniais pasakys esąs kacatininku, jam neapėjęs jo (Nukeita į 8 pusl.)

Jau prieš šį karą Tautų Sąjungoje buvo keliamas kolektyvinio saugumo arba nedalomos taikos klausimas, bet jis nebuvo įgyvendintas tik todėl, kad agresingos valstybės iš Tautų Sąjungos pasitraukė (Vokietija) arba buvo pašalintos (Rusija) dėl suomijos užpuolimo). Rusija iki Suomijos užpuolimo buvo viena veikliausių kolektyvinio saugumo šalininkė.

Nepasisekus prieš karą, dabar vėl atnaujinta akcija už pastovią taiką, už kolektyvinio saugumą, prie kurio turėtų prisidėti visos taikų mylinčios tautos, kad galėtų apsaugoti nuo agresijos. Šiam veikimui įgyvendinti formaliai trukdo veto teisė, kuri Sovietų Sąjungos užsisprimo buvo įtrauktą į Jungtinių Tautų chartą. Sprendžiant pasirus taikos klausimus veto teisė iki šiol pasinaudojo tik Sovietų Sąjungą, nors ta teisė turi 5 didžiosias valstybes. Valstybė, turėdama veto teisę, gali padaryti Saugumo tarybos nutarimus nereikšmingus ir nelegalius, jei jie ir būtų nukreipti prieš toki kraštą, kuris grėstų taikai ir viesiam tautų saugumui.

Valstybių suverenumo teisė

Kolektyviniam saugumui sudaryti iki šiol didžiausia kliūtis buvo valstybių suverenumo teisė. Jei valstybė pasiliekta sau teisę ginkluotis, karą paskelbti, tai tuo būdu kolektyvinio saugumo įgyvendinti negalima.

Užtat paskutinio metu JAV valstybės pradėjo diskutuoti Pasaulinės valstybės metneme. Neseniai pasilytame Barucho atorginės energijos kontrolės projekte kaip tik glūdi pasaulinės valstybės kūrimo pagrindai. Jei šis projektas būtų priimtas, nors ir su kai kuriais pakeitimais bei papildymais, jis sudarytų būtinas pasaulinės valstybės pagrindus. Šiuo projektu atsiakrį valstybių suverenumo teisės būtų tam tikrose srityse susiaurintos arba net visai panaikintos. Pasikrį kraštai jau negalėtų savavališkai ginkluotis, bet kokių ginklų gaminti, juos vartoti bei karą skelbti. Kiekviena valstybė turėtų išleisti pas save tarptautinius kontrolierius, kurie galėtų patikrinti imones, ar kartais jos negamina uždraustą vaisiaus.

Sio projekto įgyvendinimas remis dviem tezeimis — 1) tautų tarpusavio pasitenkinimu arba 2) vienos kurios didžiosios valstybės do-

Paskutiniam...

(Atkelta iš 5 pusl.)

Kad niekadoms nepamėtumėte tiečūvui, kuriu valdė slauštis ir garbingi sentėviu mūsų, anie po visą svietą garsint, pakajingi ir laimingi lietuviai.

Slandie mums juokinga, tačiau anam metu buvo iš širdies ir prie veido iki kraštutinio ribų išpuoselėtas savos kalbos aukštinais. Kai kurių „Aušros“ redaktorių skelbima tezę, kad pirmieji žmonės tarpusavy kalbėjėsi lietuviškai, — rado pritarėjų. Vaizganto žinomia, vienas toks pavarkialis smulkėje susirinkusiems net tris valandas išdėdėjo, kad Adomo ir evos kalba — lietuvių kalba. J. Vištelis šiuo reikalu vargino visa eilę kalbininkų, kurie teorijas, nerimo ir kitus vertė nerimti, yra iškelti argumentu lietuvių kalbos pirmumui prieš kitas pasaulio kalbas pabrėžti (šie didė fixa žymiai prisidėjo prie jo proto logiškai pasėdėjimo). Ar iš piktos tas darbas? Oi, nei Vardan savap suprantamos lietuviųstės propagandas...

Koks „Aušros“ poezijos lygis? Vaizgantas atsako: „Visi jie (J. A. Vištelis, Miglovara, Žičkus, Egler ir t.) eiliniai agitatoriai, eiliniai publicistai. Ir jie giedėjo — tikrai širdies pagavime: jų žodžiai buvo leidžiami ne žaistui, bet kad uždegtų, ir uždegdavo, nors memo tame nebuvo nei krislelio. Jausmas, tikras, ne dirbtinis, viską atsėdavo. Proza tokių proklamaciųjų nepaleisi. Jei nebūtų juve lietuvių pirmojej susipratimo stadijoje tokių poetų, nebūtų gimė nei geresniu. Toks laipsnis kultūros, toks ir menas. Suom cuique“.

Žmonės miršia, darbai lieka. Čia tinka „Priekalbos“ žodžiai: „Jei kiekvienas geras žūnus gerbia savo tėvus ir tėvų tėvus, tai ir mes, šiuo laikui lietuvių, pirmiausia turime patinti jųj senovikią gyvenimą, būdą, darbą ir tikybą, jųj darbus ir rūpestius, nes, jų gyvenimą pažinę, pažinsime geriau juos, o juos pažinę — ir patys save pažinsime“. Nei vienas Aušrininkas iš „Aušros“ turtelio nesukrovė: anaipol, pridėjo ir darbu ir pinigų. „Mes netrokštam sau kitokio pelno nei naudos, vienat, kad mūsų žodžiai pultų į gražią dirvą ir atneštų šimteriopą dvasinę naudą Lietuvai“.

Po 44 metų nuo dr. Jono budėjimo naktį Prahoj, irgi varsi, puzimis gijų ir dar žvarbesni, Katedros varpams skambant, Vilniaus gatvėms ėjo gedulo elsenos. Rasų kapinėse į granitą rašyta dr. J. Basanavičiaus žodžiai: Kal mes į dulkės paviršim ir lietuvių kalba bus gyva pastojus, tąsųk mums ir kapuos bus lengviaus gulėti.

Vaižgantas, prie Aušrininko kapo duobės stovėdamas sušuko: Daktare Jonai tavo kūnas šį ir taip numylėta Vilniaus kalnelių smėli dar labiau padaro brangų.

Sostinės žemėlen puruonėlin amžinojo atiliso atgulė, be Basanavičiaus, dar ir šie Aušrininkai: inž. P. Vileišis, M. Davainis — Silvestraitis ir Keav. Vanagėlis. Kur kiti? J. A. Vištelis — Garibaldių kovų dalyvis ir pirmas didelis politinis šievis — kažkur Pietu Amerikoj prie La Platos. Mirė vienu vienas, tik su gimtuoj žodžiu ant lūpų: „Op! Op! Kas ten? Nemunėli! Ar tu mane šauki?“

O dr. Jonas Šliūpas — „skrudė iš Grudzėjų“ — Revolucionierius kūrybine prasme, didysis Amerikos lietuvių sąjoningtojas, redaktorius, raidžių rinkėjas, literatūrininkas, pats pirmasis Lietuvos nepriklausomybės idėjos skelbėjas, — išstremtyje išgyvenę 10 — tis metų, kai iš Rytų plūdo totalizmas, pasitraukė į užsienius ir mirė redaguodamas atsilaukimą į pasaulio lietuvius.

O Martynas Jankus? Rambynas iš Bitėnų (jei taip galima išsireikšti). M. Lietuovs sija su D. Lietuva, šauklys kovos prieš germanizaciją, Klaipėdos sukilėlis, daug kartų tremtas, bet nepažūtes. Mirė, sakytum, žiūrėdamas į Baltiją ir laukdamas, kada banga nuo Sventosios ir Palangos bus bei kraujo putos, kada Mažvydo, Bretkūno, Kristijono tėvytinė bus nebedaloma, vieno artojo sėjama, vieno žvejo tinklas džiaunama.

Drįstu teigti: ir gerai, kad šiedu Vyrai mirė išstremtyje. Ašiku, gerai taivos kovų už laisvę tradicijoms. Jie savo išstremties kančia ir išstremte, o taipgi ir mirtimi ne namuos paliūdiu Lietuvos giminystę su Vakarais, lietuviu melį ir išilkybių demokratijos ir laisvės idėjomis. Jų mirtis yra su tokia pat tvirta prasme, kaip ir pats gyvenimas bet žygiu. Jie susitripino politinio protesto (tokia yra mūsų dienų išstremtis) jėga. Jie mirė, mes, paveldėję jų ryžtą, be nukrypimų žengiamo pirmyn...

Mes ieškome savųjų

- 1479. Orokauskienė Albina, München, Lohengrinstr., Litausches Lager, ieško savo vyro Orokauskio Stasio bei prašo atsiliepti žinančius jo likimą.
- 1480. Kvederys Juozas, Nördlingen, Litausches Lager, ieško Damulio Stasio ir Urbio Albino.
- 1481. Grybauskienė Adele, Gunzenhausen, Marktstr. 2, ieško savo vyro Grybausko Kazio.

- 1482. Jockienė Ona, DP Camp „Muna“ bei Dieburg, ieško savo vyro Jockaus Jono.
- 1483. Puišytė Valerija arba apie ją žinančią prasmę atsiliepti „Mūsų Kello“ redakcijai.
- 1484. Ordas Juozas, (23) Post Drebber, Kr. Diepholz, bei Ortmann, ieško giminių ir pažįstamų.
- 1485. Pocius Kazimieras, (23) Post Drebber, Kr. Diepholz, ieško giminių ir pažįstamų.
- 1486. Roigengeritė Viktorija, Kassel-Oberzwehren, Mattenberg-Lager, ieško sesers Blazienės Zofijos.
- 1487. Andriusaitė Ona, Kassel-Oberzwehren, Mattenberg-Lager, ieško savo vyro Andriusaiečio Mato.
- 1488. Aldusevičius Pranas, Nienberg, Hāper 25, bei Münster, ieško savo žmonos Aldusevičienės Antaninos.
- 1489. Režiuga Stasys, Ravensburg, Allmandstr. 12, ieško Panevėžio Prekybos Mokyklos mokytojų.
- 1490. Kuklys Teofilus, (24) Neumünster, Färberstr. 18, ieško Zelmekienės Zofijos, Mikulionio Antano, Lukosevičiaus Algio ir Luneko Antano.
- 1491. Kasperavičius Eduardas, (13a) Regensburg, DEFC 22, Boxe 3, Barr. 18, ieško Dragūnėvičiaus Jurgio ir Klomaitės Stasės.
- 1492. Kazakevičius Jurgis, 31 G. 6303757 Praxionale Co 2104 P.W.E. Cage 26, (13b) Bad Ahlbing, ieško savo žmonos Kazakevičienės Onos.
- 1493. Valaitis Vytautas, Nordheim, Alte Karer, Litausches Lager, ieško Morkeritų Juozo ir Konstancijos, Pleckaičių Jono ir Onos, Valaičio Juozo ir Valaitės Janinos.
- 1494. Pečkis Jurgis, (16) Kassel-Oberzwehren, Mattenberg Lager, ieško Nevardausko Jono.
- 1495. Nevardauskas Alfonsas, Mannheim Team 23 UNRRA, ieško Tamošienės Annos, Nevardauskaitės Melutės, Nevardausko Romuolio, Kilnausko Kazio ir Nevardausko Augusto.
- 1496. Kaminskas Petras, Danija, Nymindegab Lejsen, Dansk Rode Kors, ieško pažįstamų penevėziečių ir vilkaviškičių.
- 1497. Naujokaitis Jonas, (13a) Scheinfeld, DP Camp Team 569, Post 2, ieško giminių ir pažįstamų.
- 1498. Snelvys Justinas, (13a) Scheinfeld, DP Camp, Post 2 Team 569, ieško giminių ir pažįstamų.
- 1499. Karalins-Rožaitė Marija, Kr. Weisenburg i.B., Graben 21, ieško savo vyro Karalins-Fritz Jurgio.
- 1500. Petruskaitė šeima, Nürtingen, Katharinenstr. 16, ieško giminių ir pažįstamų.
- 1501. Tekorius Jurgis, Kassel-Mattenberg, Litausches Lager, ieško Bubliko Broniaus, dr. Tekoriaus Jono ir kitų giminių bei pažįstamų.
- 1502. Geogantas Juozas, Kassel-Mattenberg, Litausches Lager, ieško Priekšchat Onos, Medzinkėvičiaus Prano (prie kapituliaciją kalėjusio Hamburgo kalėjime) ir Kavalausko Motiejai ir Stasės.
- 1503. Vargauskienė Lėdija, Hannover-Stocken, Acen DP Baltic Camp Garbsenen Landstr., ieško savo vyro Vargausko Jono, giminių ir pažįstamų.
- 1504. Zakauskas Vytautas, Kassel-Mattenberg, Litausches Lager, ieško Zakauskaitės Elenos, Šidlausko Bručono ir Dobrovolskiytės Olgos.
- 1505. Zakauskienė-Bransterterytė Zina, Kassel-Mattenberg, Litausches Lager, ieško Stefanavičiūtės Zinaidos, Makaravičienės Olgos ir Pilkaitytės Irenos.
- 1506. Butkeraitė Irena, Almenfeld 6, Gernshelm, Litausches Lager, ieško Žuko Jokubo, Štikaitės Zinaidos ir Brantnerienės Veros.
- 1507. Vaitkinskas Petras, Kassel-Oberzwehren, Mattenberg Lager, ieško Savicko Adolfo su žmona Juzefa ir vaikais Vytautu ir Sigitu.
- 1508. Sutkus Juozas, 248/A Camp in Seedorf, Lithuanian Section, Post Zeven, Kr. Bremerörde, ieško savo žmonos Sutkūvičienės Antaninos ir seserų Sutkūkaitės Antaninos, Stanislavos, Bronės ir Marijos, Misieliūtės Stanislavos, Zaruskaitės Juzės.
- 1509. Asevičius Antanas, Zeven-Seedorf, Kr. Bremerörde, DP Baltic Camp, Lithuanian Gruppe, ieško savo žmonos Asevičienės Albinos, sūnaus Asevičiaus Albino ir motinos Asevičienės Elzbietos.
- 1510. Empakeris Antanas, (24) Toik, Kr. Schleswig, Litausches Lager, ieško sūnaus Empakerio Zenono.
- 1511. Venclova (Venslavičius) Juozas, Hanau, Litausches Lager, ieško giminių ir pažįstamų.
- 1512. Šližas Juozas, Tuttingen, Litausches Lager, ieško sūnaus Šližo Gendziko.
- 1513. Sakalauskienė Paula, ieško savo vyro Sakalausko Kazio. Pranešti A. Kietkiutei, Kiel-Friedrichsort (Holst.), Baltic States Camp 39.
- 1514. Lazdauskas Juozas, Dillingen/D., Litausches Lager, ieško savo žmonos Lazdauskienės Marcelės ir vaikų: Janinos, Vytauto ir Algirdo.
- 1515. Juškaitė-Petkevičienė Valerija, Wunsiedel, Litausches Lager, ieško sesers Juškaitės Julės, Jankausko Julius, Petke-

Veda N. Cirštautas

SPORTO ŽINIOS

Kempteno „Sarūnas“ 1946 m. vasaros gastrolėse

Kempteno „Sarūnas“, kuriamė sutrauktos visos šiuo metu galimos stipriausios mūsų krepšinio pajėgos, nepavykus atstovauti Lietuva IV-se Europos Krepšinio pirmenybėse, kaip lietuvių reprezentacinės vietos nenušimė, rankų nenuleidė, bet išsirengė tolimon kelionėn aplankyti tolimas, anglų zonoje esančias lietuvių kolonijas ir išmėginti savo jėgas su latvių krepšinio reprezentaciniu vienetu Liubeke. Tuo tikslu š. m. gegužės 30 d. Kempteno „Sarūno“ krepšininiai: Norkus I, Norkus II, Mackevičius, Varkala, Andruslis II, Andruslis III, Bagdonas ir Dulūnas, vadovaujant Kempteno lietuvių sporto skyriaus vedėjui Ed. Vengianskui, tykiai išvyko iš Kempteno.

Pirmasis kelionės tikslas buvo Hanau, kur šarūniečiai dalyvavo birželio 1-2 d. sporto šventėje, krepšinio varžybose. Čia buvo sulotos dvejolios krepšinio rungtynės — prieš vietos latvius ir lietuvių „Perkūno“ komandas. Taupant jėgas tolimesnei kelionėn, be ypatingų pastangų abėjos rungtynės buvo laimėtos pasekmėmis: prieš Hanau latvių YMCA — 40:11 (20:3) ir Hanau lietuvių „Perkūna“ — 23:18 (12:8).

Birželio 3 d. šarūniečiai išvyko į Hamburgą, kur jie buvo Baltijos Universiteto lietuvių studentų svečiai. Čia rungtynės su Universiteto rinkine laimėjo pasekme 58:11 (18:5) ir prieš studentus latvius — 64:19 (37:9). Po rungtynių kompetencijai buvo apdovanoti gėlimis bei adresu, skatinančiu tolimesnei žygiams. Čia buvo sužaistos ir stalo teniso rungtynės Hamburgas-Kemptenas. Jas laimėjo Kemptenas pasekme 8:1. Kemptenu atstovavo Andruslis II, Dulūnas ir Andruslis III.

Iš Hamburgo mūsų krepšinio reprezentantai birželio 7 d. išvyko į Liubeką, kur jų laukė svarbiausias šiuo gastrolės tikslas — sutiklimas su latvių reprezentacinės krepšinio komanda Liubeke, latvių „Ryga“ ir latvių rinkine. Nebusuotai ties smulkesniu šio susitikimo aprašymu (skaitytuosias jis jau buvo pateiktas šio laikraščio Nr. 25), prisiminsime tiek, kas liavo krepšinio rungtynės Liubeke laimėjo „Sarūnas“: su vietos lietuvių pasekme 52:26 (25:16), prieš „Ryga“ — 30:24 (11:9) ir latvių rinkine — 41:27 (19:13). Pastarosios rungtynės, pasakyčiau, neoficialios tarpvalstybinės rungtynės Lietuva-Latvija, anst lietuvių sporto vadovo Baumanio,

buvo tikrasis IV Europos krepšinio pirmenybių finalas, kurį lietuvių sužauidė be pralaimėjimo.

Paskutiniasias rungtynes stebėjo sausakimšai priėmūsiai salė lietuvių, latvių, estų ir vokiečių, jų tarpe matėsi ir aukšti britų kariuomenės ir UNRRA-os pareigūnai. Visų lietuvių dėtos viltys į mūsų krepšinio reprezentantus pasiteisino. Jie dar kartą įrodė, kad lietuvių, kaip Europos meisters krepšinyje, yra neįkandamas riešutas.

Birželio 12-13 d. šarūniečiai matė Spakenbergo koloniją, kurioje buvo sulotos dvejolios rungtynės. Pirmąją dieną prieš vietos lietuvius ir antrąją — su stovyklos rinkine. Laimejo „Sarūnas“ pasekmėmis 61:15 ir 43:18. Birželio 15-16 d. mūsų reprezentantai dalyvavo Seedorfo kolonijos krepšinio turnyre, kur laimi pirmąją vietą, per turnyrą sužauidami su lietuviav 72:14 ir su latviais 83:10. Finale prieš vietos lietuvius sužauidė pasekme 53:28.

Birželio 19 d. šarūniečiai jau Detmold-e. Čia nunginkuoja vietos lietuvių pasekme 40:15 (16:5) ir tą pačią dieną išvyksta į Blombergą, kur lošia paskutiniasias savo gastrolės anglų zonoje rungtynes prieš vietos lietuvius, kurie yra šios srities nugalėtojai. Gastrolės anglų zonoje baigtamos rekordiniu krepšinio santykiu 116:37 (41:19).

Birželio 20 d., pravažiuojant per Kasselį, buvo sužaistos rungtynės su Kasselio stovyklos lietuviav pasekme 78:21 (35:10). Iš čia mūsų reprezentantai vėl skubėjo į Hanau, kur buvo vietos UNRRA-os pakviesti dalyvauti UNRRA-os salės atidarymo iškilnėms bei krepšinio žaidynėms. Š. m. birželio 21 d. salės atidarymo progą, stebint aukštėmis UNRRA-os bei amerikiečių karinės vadovėlės atstovams, buvo sužaistos krepšinio rungtynės su Hanau „Perkūnu“. Parodydamas puikų žaidimą, rungtynes laimėjo „Sarūnas“, pasekme 73:29 (34:10). Tuo ir buvo baigtos 1946 m. vasaros gastrolės.

Per visas šias gastroles Kempteno „Sarūnas“, mūsų reprezentacinės krepšinio komanda, sužauidė viso 16 rungtynių įvairiose vietose ir į Kempteną parsivežė 927:323 krepšinių santykių naudai. Baigiant tenka pastebėti, kad mūsų krepšininiai buvo visur labai šiltai lietuvių visuomenės priimami ir globojami, už ką jie liks dėkingi tiek komitatams tiek stovyklų šiuo dalyvėms. Edm.

vičiaus Felikso, Navicko Prano ir kitų giminių bei pažįstamų.

1516. Matulevičius Pijus, Grewen, Kr. Münster (Westf.), Litausches Lager, ieško savo žmonos Matulevičienės Liudvikos, sūmų Matulevičių Gintauto ir Zenono, Stankevičienės Elenos, Stankevičiūtės Eugenijos ir Augusto Jono.

Pranešimas

L.T.B. Nürtingeno Apylinkės Lietuvių stovyklai reikalingas muzikas — chorvedys, galis dėstyti pamokas vietos gimnazijoje ir vesti bažnytinę bei stovyklos chorą.

Kreipitis į L.T.B. Nürtingeno Apylinkės Komitetą, Nürtingen, Kirchheimer Str. 41.

Kas žino,

kur gyvena skulptorius Marčiūnionis ir keramikė Lukšaitė (pastorai yra ištekėjusi), malonėkė pranešti adresu V. K. JONYNUL, Freiburg i. Br., Zasiussr. 122.

Rinkus Kayas, Gross Hessepe camp, Kr. Meppen/Ems, ieško sūnaus Rinkaus Juozo.

Sakienė-Selkaiūtė Tessie, Memmingen, Waldhornstr. 11, Zim. 28, ieško savo vyro Jono Sako, gim. 1912. 9. 26, Šiauliu apskr., Papiės miestely.

Padėka

Visa mėnesį trūkusiu Songau paroda-šventė pasibaigė. Šis didžiulis darbas pareikalavo didelių pastangų ir pasivietimo. Songau lietuvių komitetas šiuo reikšmia viešą padėką visiems, kurie daugiasia prisidėjo prie šventės surengimo ir pravedimo.

Parodos organizatoriams ir surengėjams: Dailininkams V. Petravičiui, E. Krasauskui, V. Dobužinskui ir L. Vilimui, Müncheno Apygardos Komitetui, Kempteno Apylinkės Komitetui (ypač p. Pabedinskui ir Tautvilui), p. K. Čėmienieci, Jeron. Kačinskui ir Kl. Pralėkai, P. Puzinauskui, Al. Koženaukui, A. Dirziui, p. Leskaičiui, dailininkams Janušui, Valejkaui, Ratui ir Rūkšteiči.

Ansambliams, chorams, šėkėjams, sportininkų komandoms: Stepo Sodeikos ansambliu (Wiesbaden), Budriūno (Seimfeldas), Armono (Kemptenas), Jeron. Kačinsko (Augsburgas), Julius Star-

kos (Dillingenas), Jerosėko kvartietui, Memmingeno taut. šokių šokėjų grupėi, „Sarinio“ krepšinio komandai (Kemptenas), Augsburguro futbolo komandai, Dillingeno vyrų ir moterų tinklinio komandoms, stalo tenisininkams: Braulauskui, Garunkščiui ir Paškauskui.

Solistams vokalistams ir instrumentalistams: A. Dambrauskaitėi, V. Jonuškaitėi-Zaunienėi, St. Liepai, St. Baranaukui, Bičkienėi, Krikštolaitėi Rūkšteičienei, Šeštakausienėi, Danutei Nasvytytei, Ambrozaičiui, Z. Nornėkai, Iz. Vasyljūniui, Al. Mroziuskui, Gabrijolui, Sauliui, Matikiui.

Ekspozitaisi parėmusiems: V. Jonuškaitėi-Zaunienėi, A. Puskepalčiui, prof. Kolupalali, Br. Kvilkliui, p. Ružancui, dailininkams: Janušui, Kulviečiui, Petravičiui, Vilimui, Jonynui, Krasauskui, Ratui, Staneikai, Varnui, Kempteno, Müncheno, Würzburgo, Augsburguro ir Eichstätto visuomenė, V. Sulaičio leidyklai ir Braunschweigo lietuviškai leidyklai.

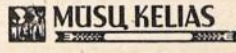
Materialiai parėmusiems paroda: Wiesbaden ansambliui, Dillingeno styg. kvartetui, Kempteno visuomenėi, ypač p. Arčiauskui Juozui.

Tegul bus mums atleista, kad liko nesuminėta dar didėle eilė kuklių darbininkų, savo darbu prisidėję prie šventės-parodos surengimo ir pravedimo. Pirmoj eilėj tektų paminti visus sveikus Songau apylinkės lietuvius, kurie prieš paroda, laike jos ir parodai pasibaigus buvo įtraukti į huolatinį darbą ir net turėjo atsiskaityti savo maisto dalies. Visiems tariame ačiū!

Songau Apylinkės Komitetas

Dillingeno Lietuvių Stovyklos kleb. kun. Br. Dagilui, p. Paulauskam, p. Nakrevičiui ir p. Rūgliams reikiamas nuosirdžiausią padėką už lankymą ir atjautimą sunkioj ligoj.

Bražūnų šeima

Išėina kartą savaitėje, ketvirtadienį

Dillingen a. d. D., Lietuvių Stovykla
Leidžia Redakcinis Kolektyvas.
Vydr. Redaktorius D. Penikas.
Redaktorai — Al. Laikinas ir Ant. Mustelkis

Permitted by Military Government
Printed by Manz in Dillingen a. d. D.

Paskiro Nr. kaina 0.75 RM.

Iš amerikiečių lietuvių spaudos

Amerikos lietuvių organizacinis gyvenimas

Mes jau buvome rašę, kad birželio mėnesio 1-2 dienomis Detroitė įvyksta Lietuvai Vaduoti Sąjungos Seimas. Mus pasiekie pirmosios žinios apie to seimo rezultatus. Pasiliko maži rezervai, kad artima ateituma „Mūsų Kelio“ numerįje duosime išsamesnį rašinį apie Lietuvai Vaduoti Sąjungą, čia primename tik oficialiosius pranešimus. „Dirva“, Lietuvai Vaduoti Sąjungos oficiozas, apie seimą rašo: „Išrinkta nauja Lietuvai Vaduoti Sąjungos valdyba ir komisijos. Aukš seimo metu sukelta virš 2.000 dolerių. Iždininkas Juozas Smallis išrinktas amžinui Lietuvai Vaduoti Sąjungos garbės pirmininku. Viktoras Petrikas — garbės nariu. Lietuvai Vaduoti Sąjungos naujoji valdyba yra tokanti: Juozas Smallis — garbės pirmininkas, Pijus J. Žiūris — pirmininkas, dr. Jonas J. Sims — vicepirmininkas, advokatas Nadan Rastenis — vicepirmininkas, A. S. Trečiokas — vicepirmininkas, dr. M. J. Colney — iždininkas, K. S. Karpus — sekretorius, Juozas Kripas — finansų sekretorius, Ona Bilūtė ir Helen Rauba — Ižo globojė. Seimo metu sudarytos dvi naujos komisijos. Viena iš jų rūpinasi organizacijos judrumu ir skyrį sąntykių palaikymu, į ją išrinkta: Mare Sims, Stephanis C. Douvna ir Helen Rauba. Antroji — specialia samata komisija išrinkta iš šiu organizacijų pirmininkų: Lietuvai Vaduoti Sąjungos — P. J. Žiūris; Amerikos Lietuvių Misijs — advokatas Antanas A. Ollis; Amerikos Lietuvių Tautininkų Centro — advokatas Vytautas Abravitis. Jų žinioje bus visas bendrasis to organizacijų veikimo tvarkymas, biudžeto nustatymas ir ryšių koordinavimas. Seimas priėmė rezoliuciją. — „Vienybė“ paduoda davinius apie įvykusius Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) balsavimo rezultatus, renkant naująją valdybą. Renkant SLA prezidentą daugiausia balsų gavo W. F. Laukaitis — 2322. Vadinas, jis vėl buvo išrinktas SLA prezidentu. Jo konkurentai gavo tiek balsų: F. J. Bagocius — 1265 ir B. B. Kubilius — 1008. Viceprezidentu buvo išrinktas P. Dargis, gavo 2801 balsų. Sekretoriumi išrinktas M. J. Vinikas, iždininku K. P. Gugis, Ižo globėjais E. Mikūžaitė ir J. Maccina, daktaro kvotėju S. Biežis.

— Amerikos lietuvių laikraščiai paskelbė Noros Gugienės, BALF fondo sekretorės, rašinį — pavadintą „Tretieji šalpos darbo metai. Rašinyje sakoma: „Per dvejus su viršum

metu, eidama BALF nacionalnės sekretorės pareigas, turėjau įvairių ir niekumet neužmirštamų patyrimų. Taip, per BALF dvejus su viršum metų pastangas karo sužeistųjų ir nusikrautųjų lietuvių žaidos ir nelaimė buvo truputį sušvelnintos. Tie nelaimėgijai, karo išblaškyti žmonės, pajutome, kad šiame pasaulyje yra įturti tie, kurie, kurios atjaučia kilių kentėjimus. Bet tai vis tik pradžia didžiojo šalpos darbo. Tas darbas turės tęstis tol, kol Europos lietuviams pagalba bus reikalinga. Reikės ji dirbti tol, kol tik žmonės turės galimybės patys rūpintis savo gyvenimu. Šie yra paskutinieji National War Fund gyvavimo metai. Tai reiškia, kad BALF ateičius darbas ateityje praeis daugiausia nuo pačių lietuvių. Nors iki šiol šiame šalpos darbe Amerikos lietuvių gražiai kooperavo, ir vis dėlto tenka pasakyti, kad yra daug tūkstantžių, kurie dar neprisiręsi prisidėti prie šio svarbaus darbo. Neabejojama, kad didelė dauguma ir jų lietuvių, dabar stovį BALF veikla kada jie geriau suprās ir atjaus šalpos darbą!“ Rašinį autorė taip baigia „Baigdamas noriu priminti vieno rašytojo žodžius, kad — vienas puikiausių atlyginimų gyvenime yra tas, kad nei vienas žmogus negali nuširdinti mėginti pagelbėti kitam, kartu nesigelbėdamas ir sau. Mielaiširdystės, kurios ramina, galvina ir laimina kitus, lyg gėlės dabina žmogaus gyvenimo kelią. Tai kilnūs žodžiai. Sustokime valandėlei pamąstyti ir ... veikti.“

Kiek į JAV atvyko imigrantų karo metais?

Public Affairs Committee of New York išleido knygą — „The Refugees are now Americans, kurioje pateikia įdomių žinių apie pabėgėlius, atvykusius į Jungtines Amerikos Valstybes. 1933-1944 metų laikotaryje į JAV atvyko 243.862 pabėgėliai imigrantai, tarp kurių yra 164.000 žydų. Daugumoje tie atbėgėliai yra sudrebiosio amžiaus. Jų tarpe yra daug buvusių pastatūrinių žmonių. Apie pusę šių atbėgėlių jau yra šios šalies piliečiai, kiti laukia paskutinių popierių. Dauguma jų aktyviai dalyvauja visuomeninėje veikloje. Koro metu iš Europos į Ameriką imigravo labai nedidelis procentas, palyginti su normaliais metais imigruavusiais. Pavyzdžiui, pagal leista kontingentą 1942 metais imigravo tik 10%, 1943 metais tik 5%, 1944 metais tik 6% ir 1945 metais — 7%.

Dr. B. Vargas.

zilia planuojanti priliti 100.000 emigrantų, tik esanti reikalinga Jungtinių Tautų paraša šiems emigrantams pergabinti.

- Sovietai reikiša nepasitenkinimo, kaip praneša Tass, kad Austrijoje yra 437.000 displaced persons, kurių 233.000 amerikiečių zona. Tass taip pat susiskundžia, kad kraštas dar vis neatsipalaiduojas nuo jų ryškės. SA Jungtinai esą atsiskak net sumazinti DP maitinimo davinį.
- JAVValstybių II-jo pasaulinio karo veterany vykdamos komitetas priėmė rezoliuciją, nukreipia prieš Ku-Klux-Klana, fašizma, komunizma ir visus tuos, kurių veikla priešiinga Amerikos interesams.
- Bulgarijos prasidėjo kariuomenės „valymas“. Iki šiolei pašalinta 34 karininkai kaip „veiksūs fašistai“ ir 239 — dėl jų „antidemokratinio veikimo“, praneša AP.
- Amerikiečių leidiniais leidžiami vokiečių laikraščiai draudžiami siųsti į kitas zonas. Taip pat/paprašyti kitų zonų vadai, kad ir kitose zonose leidžiami laikraščiai nebūtų siuntinėjami į amerikiečių zoną.
- Gen. Michailovičius mirties minėjime Naujoroje dalyvavo apie 500 asmenų. Minėjimas buvo atliktas serbų ortodoksų katedroje.
- JAVValstybės svarsto Kinijai ginklų tiekimo sulaukyta, kad tuo būdu būtų greičiau užbaigtas vidaus kovos.
- Rusijai vis nepatinka, kad JAVValstybės vadovauja pasaulio taktai. Tokį žygį jie vadina dominavimu pasaulyje.
- Antrosios atominės bombos bandymas gali būti viena savaitė dėl blogo oro atidėtas.
- Boliovių įvyko revoliucija. Buv. prezidentas sukiliųjų pakartais. Sudaryta laikynė vyriausybė iš Universiteto La Paz ir darbo federacijos po vieną asistovą. Prezidentu laikinai yra aukščiausio teismo teisėjas Nestor Guillen. Per sukiliimą būta apie 2.000 aukų.
- Ši sukiliųjų laimėjimą sveikina Pietų Amerikos valstybės, juo patenkintas JAV.
- Prie Dniepro užtvankos dirbančiųjų 40% sudaro moterys.

Naujas X B 36 bombonešis

Iš Vašingtono UP praneša, kad X B 36 bombonešis bus didžiausias pasaulyje. Jis aprūpintas 6 motorais (pro 3000 arklų jėgų kiekvienais) ir galės skristi 15.000 km spinduliu. Tuo tarpu B 29 — oro tvirtovė, kuriomis buvo Japonija griuama, tegalėjo skristi tik apie 8000 km spinduliu.

Sis naujas milžinas greitai bus išmėginamas. Karo ministerijos paskretoriuos oro reikalams W. Stuart Synnington pareiškė, kad ši bombonešis galės numesti atominę bombą į miestą bet kur pasaulyje.

Sovietų Sąjungos vadų pakeitimai

Diplomatiniuose sluokniuose kursuoja žinios, kad Sovietų Sąjungoje numatomi kai kurie vadų pakeitimai. Šiuo metu Nikolaj Novikov, Rusijos ambasadorius Vašingtone, išvyko į Maskvą. Maršalas G. K. Zukovas, anksčiau buvęs Berlyne kontrolės tarnyboje, vėliau sausumos kariuomenės vadu, dabar numatomas Odesos įgulos komendantu. Maršalas Konevas, vyr. vadus Austrijoje, taip pat pakeistas, nes anksčiau paskirtas jo pavaduotojas, gen. pulk. L. V. Kurosov, dabar pašaršo vyriausiu vadu Austrijoje. Jis pasirašė ir notą „Austrijos vyriausybei dėl vokiečių turto nusavinimo.

Maršalas Zukovas nukeliamas į Odesą, esą, dėl to, kad ten pasidarant rima vieta, susijusi su Balkanais ir Dardanelais. Konevas numatomas į Zukovo vietą. Toliau amerikiečių spaudoje minimas atka — maršalas Novikovas, oro pajėgų vadus.

Sis vadų pakeitimai daroma todėl, kad teigia sklandintieji spejlingai, kad minėti vadai esą per daug atėjimai bendravę su Vakaryų Sąjungininkų žmonėmis.

Balkanų federacija

Albanija gali prisijungti prie Tito „lygionis sąlygomis“

Bulgarijos laikraštis „Izgreva“, Albanijos premjero M. Eaver Hodjas atsilankymo proga sostinėje, rašo, kad „Albanija galinti prisijungti prie Jugoslavijos federatyvinės respublikos kaip lygus lygus“.

Dalytėl pasteboti, kad pagal tą korespondentų premjero vizitas esąs didelis politinis reikšmingas. Laukiama, jog tarp Jugoslavijos ir Albanijos galės būti pasirašytas ekonominė ir karinė sutartys, panašios į sutartis, kurios jau esančios sudarytos tarp kitų slavų kraštų.

Sios naujienos kelia didelį susidomėjimą ir kituose Balkanų kraštuose, kurie galėtų būti įtarp vadinama Balkanų Federacija. Stebėtai mana, jog Albanijai būsą netiesioginis naudos iš prisijungimo prie Jugoslavijos, tačiau Graikijai susidarytų sunkumu, dėl prezidentų į šaurinį Epirusą pietinėje Albanijoje.

Ką pasakoja apie Albaniją

Dalytėl Mal sp. korespondentas aprašo vienos britės p. Norah Fullagar, kuri neseniai apledo Albaniją ir atvyko į Romą, išpūdžius. Ji Albanijoje dirbo kaip UNRRA-os tarnautoja. Ji pareiškė: „Aš negrįžčiau atgal už jokius pasaulio pinigus“...

„Britų UNRRA-os tarnautojai Tiranoje yra persekiojami dieną ir naktį, ir tik vienintelis kelias buvęs saugus — iš viešbučio į valgyčią. Jei mes išeiname iš viešbučio, tuojau esame

D. Michailovičius

(Pradžią 4 pul.)

lerio per didelį laimėjimą slepia savyje katastrofos sėklis, todėl ir emėsi vykdyti, pritaikindamas naujos aplinkybės, tai pati planą, kuri kadaise buvo patiekęs Nidčū. Akcijos žmogus — jis, ne sekundės nedelsdamas, griebė to plano su tikoma energija ir pasiekimu, kad jo darbai čia pat kūrė legendas.

Zinia apie kapituliaciją į pasiekė balandžio 28 d. Mostar miestelyje, Hercegovino, kur jisal buvo surinkęs savo dalinio likuvius. O 22 dienas netoliese esančiame tarpakulyne, jisal jau suburia apie save 300 savanorių, išblaškytų karių ir civilių, prisiskindina juos nesiskūstū barzdų ir nesiskūptū plaukų tol, kol karaliaus nebus gražintas į Belgradą ir už poros dienų išsirengia į pirmąjį mūdį.

Fikslas: užpūti vokiečių ginklais, kuris gabens iš belavųjų paimtus ginklus. Vokiečių — 1200, ginkluoti sunkiaisiais kulksosvaidžiais ir prietankiais pabūklais. Tačiau, netikėtai užkūpęs tarpakulyne, Michailovičius su savo vyriausiu suguldo juos kaip žuikius. Grobis — trisdesimtis tūkstantųjų šautuvų, neskaitant dėžės su visos diviziono išdu.

(Pabaiga sekantčiame numeryje)

sekami ginkluotų partizanų, net į krautuve“, sako ji.

„Kada aš nuvykau praėjusių metų lapkričio mėn. į Albaniją, aš maniau, kad galėsiu kiti nors naudingi padaryti, žmonėms padėti. Bet aš pastebėjau, jog yra pavojinga jiems kalbėti.“

Už Tiranos kelyje kas 5 mylios esą klūtys ir šimtal karėvių. Vieną kartą jiems buvę geleista aplankyti net jų pačių valgyčią prie kranto.

„UNRR-os sunkvežimiais naudojami kariuomenės transportai. Rusų karių su uniformomis ir be jų dažnas reikišynas.“

Ji mananti, kad ir kiti misijos nariai mielai paliktų kraštą, jei jie nebūtų surišti sutartimis.

Susižadymai Vienoje

Viena. VI. 23. AP praneša, kad praėjusį naktį rusų kareiviai sovė į du amerikiečių policininkus (MP) ir juodu sužeidė, kada šie du norėjo sualyti rusų kareivius su pavogtu amerikiečių „jeepu“, kurio užvažiavo kiti trys rusų kariai. Amerikiečiams pateikė į galva, bet tikimasi, kad jie pasveiks.

Policininkams buvo duotas parodymas amerikiečių rajone Vienoje stebėti atovėžimus (jeep) ir, vieną tokių pastebėjus, buvo pareikalauta važiuojančius sustoti. Rusų kariai atsidarė auto duris ir emė šaudyti.

Kada amerikiečiai pradėjo apiešiojimą vykdyti savo zonoje, vienas rusas buvo taip pat pašautas ir nugabentas į ligoninę, bet jo sveikatos stovis nežinomas.

Buvo ir daugiau rusų apklausinėta ir vienas jų sualytys, itarus „džiūp“ pavogus.

Prieš savaitę Vienoje, britų zonoje, buvę susižadymų tarp rusų, prancūzų ir britų karių ir tas sukėlė tarp sąjunginių dalinių nerimą.

Kas skatina ginkluotis?

Londonas, VII. 4. AP. Per Maskvos radiją buvo pareiškia, kad atominės bombos bandymai prie Bikini salyno „skatina ginklavimąsi visokiomis ginklų rūšiomis“.

Radio komentatoriaus T. Lemin anglų kalba per radiją pareiškė, kad bandymų poltinė reikšmė galima esą suatrukti į du žodžius — „atominė diplomatija“.

„Nepastikėtai ir įtarinėjimo rūkas, išauktas atominės diplomatijos, dar labiau aptempdes politinę atmosferą“, sako jis. Bandymai prie Bikini, pridrėšė jis, paroda, jog JA Valstybės siekiantis apsaugoti atominės energijos paslaptį, kad galėtų, į panaudoti, kaip politinį ginklą.

Toliau tas pat Maskvos radijo komentatorius pasakė, kad „karo istorija parodanti, jog nauji, efektyvesni, ginklai nepakeičia senųjų, bet esą naudojami juos kombinuojant, ir Ramiojo vandenyno bandymai skatina ginklavimosi kilimą visų ginklų rūšioms“.

Kacetininko vardas...

(Pradžią 1 pusl.)

klia reklama. Mūsų gili aprašomasis kacetininko tipas lengva išfiirtu — jis, nors ir raiščio ant rankovės neturėdamas, tačiau visur su alkūnėmis stumdysis žmonių tarpe, kam reikia ar nereikia kašios kacetininko dokumentus, ir, nors suskaltima padares, „išlaigrant“ sugaujas, visuomet šauks pilna gerklė: — Kelia man! Paleiskit mane! Juk aš — kacetininkas.

Situo mes neabejojame. Bet taip pat neabejojame, kad metas jau rimtai susirūpinti šiuo opioju pokarines Vokietijos ir mus, Ietuvius, liečiančiu skauduliu. Manome, kad ir lietuvių politinių kalinčių organizacija į šį reikalą atkreips dėmesį, juoba, kad visuomenė per daug gerbia mūsų kacetininkus, kad leistų eiliniams valkatorams per dažnai vaikioti jų vardą. Vardą, kuris įpareigoja.

V. Rimvydas

Įvairios žinios

Pasaulinė kronika

- Displaced Persons, kaip praneša „The Stars and Stripes“, greitai laiku pasų vietoje gaus identifikacijos pažymėjimus, kurie, tikimasi, žymiai palengvins jų judėjimą iš kontinento.
- La Guardia, lankydamasis Europoje, apšankys ir DP. stovyklas amerikiečių zonoje. Prieš tai jis dalyvavs UNRRA-os tarybos sesijoje, kuri įvyks š. m. rugpjūčio 5 d. Zenevoje. La Guardia jau atvyko į Graikiją.
- JAV jūrų karo ministeris James Forrestal buvo atvykęs į Berlyną, o iš ten vyksia į Stokholmą. Jis taip pat lankysis ir Londone, kur painformuos spaudos atstovus.
- Berlyne, amerikiečių zonoje, prieš 3 savaites buvo sumiti trys rusų karininkai, itarti šnipinėjimu. Jie buvo persirėngę civiliais drabužiais ir, atrodo, slapiai veikė. Vėliau jie perduoti rusams.
- JAV karininkas ir jo žmona, išbėvus rusų sualykių dvi savaites Berlyne, šiems dienomis jau paleisti. Jų suėmimas siejamas su rusų karininkų suėmimu amerikiečių zonoje.
- Graikijos komunistų grupė, ginkluota sunkiaisiais kulksosvaidžiais ir patrankomis, jau trečią kartą puolė policijos būstinę Elisanoje. Du policininkai užmušti, du sužeisti, o pati būstinė padegta.
- „New York Times“ dėl Michailovičiaus būvus sprendimo sako, jog čekinų vado neūteimas buvęs numatytas iš anksto, dar net prieš jo suėmimą, ir Belgrade byla buvusi dangia žaidimas, o ne objektyvus Michailovičiaus likimo sprendimas.
- Kinijoje vyksta plataus masto kovos. 130.000 komunistų pradėjo puolimą prie Yangtze upės, 20 mylių nuo Nankino ir 45 mylios nuo Sanghajaus. Korespondentai tenai neįsileidžiami.
- UP praneša, kad Kinijoje prasidėjusio didelio masto kautynės. Puolimą pradėjo vyriausybės kariuomenė, norėdama atkirsti komunistų dalinius.
- Tie kraštai, kurie neįsileis Amerikos žurnalistų, kad jie galėtų laisvai pasiųsti pranešimus apie UNRRA-os veiklą, negalės gauti UNRRA-os paramos. Toks įstatymas priimtas JAV senate.
- JAVValstybės neumančiosio artimiausiu metu sutelkti Rusijai paskola, pareiškė prezident. Trumanas spaudos atstovams.
- Trieste vis atsitinka teroro veiksmų, kartais nukreiptų net ir prieš sąjungininkus.
- Vokiečių prašyti siuntoms ir toliau paliekama cenzūra. Prekybiniais reikalais laikai [užsien] dar neleidžiami.